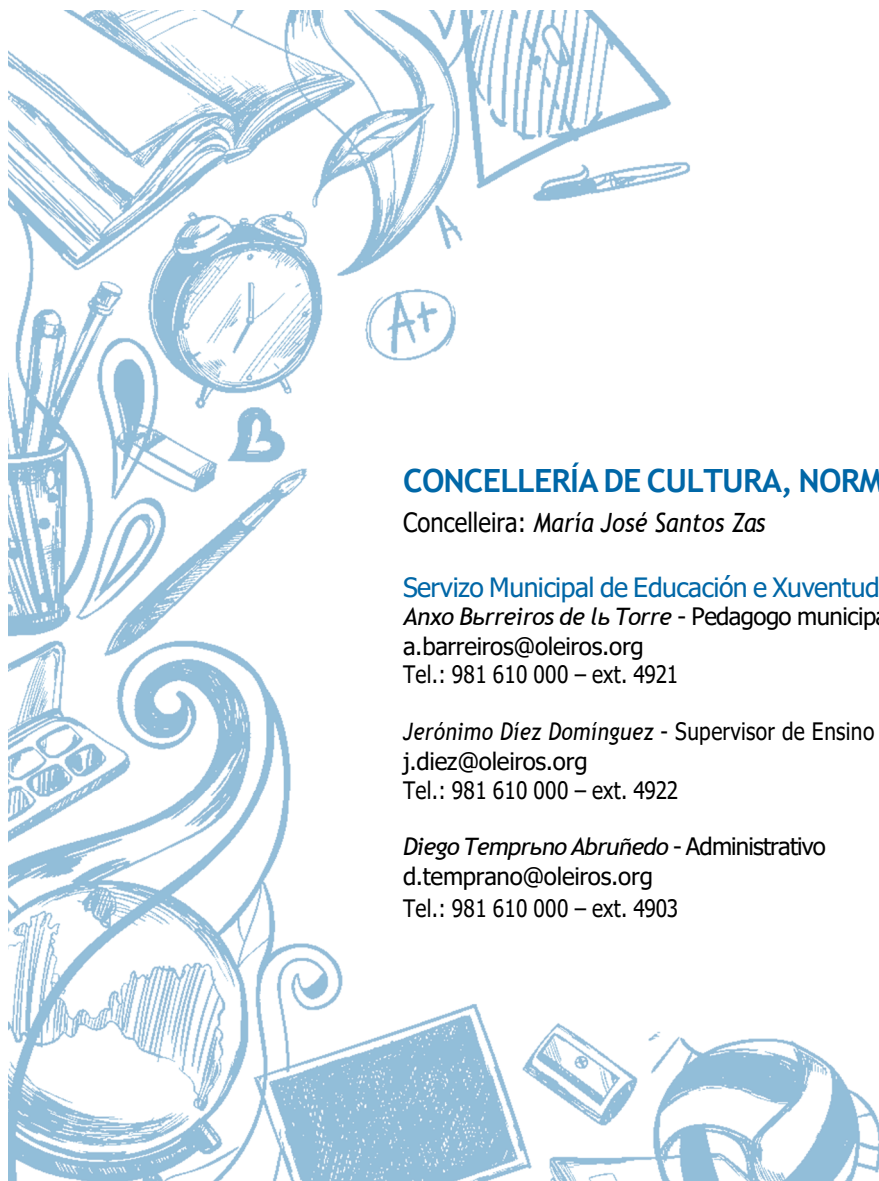

PROGRAMA DE ACTIVIDADES *educativas* 2025-2026

Concello de Oleiros

**Concello de
Oleiros**

www.oleiros.org

CONCELLERÍA DE CULTURA, NORMALIZACIÓN LINGÜÍSTICA, ENSINO E XUVENTUDE

Concelleira: *María José Santos Zas*

Servizo Municipal de Educación e Xuventude

Anxo Barreiros de la Torre - Pedagogo municipal

a.barreiros@oleiros.org

Tel.: 981 610 000 – ext. 4921

Jerónimo Díez Domínguez - Supervisor de Ensino

j.diez@oleiros.org

Tel.: 981 610 000 – ext. 4922

Diego Temprano Abruñedo - Administrativo

d.temprano@oleiros.org

Tel.: 981 610 000 – ext. 4903

1. Programas de actividades complementarias do Servizo Municipal de Educación

1.1. Educación en valores

- 1.1.1. Programa de mediación. Obradoiro de mediación para profesorado e alumnado dos centros escolares
- 1.1.2. Programa de educación para a igualdade de xénero: +igualdade
- 1.1.3. Programa de educación afectivo- sexual: (Nós) Queremos (Nos)
- 1.1.4. Programa de alimentación saudable: comida e saúde

1.2. Educación ambiental

- 1.2.1. XXXI Aprendemos na Natureza
- 1.2.2. Coñecer Oleiros / Contorna Oleiros
- 1.2.3. Un día en Galicia
- 1.2.4. Hortas escolares

1.3. Educación artística

- 1.3.1. Agora Música! Mostras pedagóxicas da Escola Municipal de Música
- 1.3.2. Agora Danza! Viaxe á antiga Grecia, do Centro Municipal de Artes Escénicas

2. Programa de reforzo e apoio escolar municipal: PRAEMO

3. Programación para as familias

1. PROGRAMAS DE ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

1.1. Educación en valores

1.1.1. Programa de mediación e convivencia escolar. A educación emocional.

A participación do alumnado desde a infancia á xuventude.

Na sociedade actual, globalizada no económico e no cultural, altamente dixitalizada, saturada de estímulos e información e con ritmos vitais moi esixentes, son moitas as problemáticas que atravesan ás infancias e adolescencias: os retos da multiculturalidade, as dificultades na socialización e integración, as cuestións arredor da identidade de xénero e a orientación sexual, o rexeitamento dos estereotipos de xénero, o desenvolvemento de hábitos saudables —incluíndo a preocupación pola saúde mental e a relación sa coas pantallas e as redes sociais ou a relación coa comida e o propio corpo— e un longo etcétera. Ademais, a infancia e a xuventude recibe a miúdo as mensaxes dun discurso que nega a necesidade de atender as diversidades e a inexistencia das desigualdades estruturais.

Isto sitúa as escolas e centros educativos ante importantes desafíos, pero as converte tamén nun lugar privilexiado para a promoción de valores que redunden nunha convivencia enriquecedora e proporcionen ferramentas ás nenas, nenos e adolescentes coas que desenvolverse con éxito neste contexto,

coa meta de formar unha cidadanía responsable e comprometida coa construción dun mundo máis xusto, inclusivo e equitativo.

Este programa busca promover a educación en valores coa implicación de toda a comunidade educativa, desde o persoal educativo, que xoga un papel esencial na detección de dificultades e acompañamento ao alumnado, ás familias, como axentes clave na transmisión de valores, e ao propio alumnado que ten a capacidade e o dereito de ser axente activo do seu proceso educativo e quen, ao fin e ao cabo, mellor pode identificar as súas demandas e necesidades.

Para tratar as situacións mencionadas supra, **a educación emocional e a abordaxe positiva dos conflitos** xogan un papel crucial. Entender e xestionar as propias emocións e desenvolver unha autoestima e autoconcepto saudables, supón un factor protector ante numerosas dificultades sociais e problemas de saúde mental, permite empatizar coas demais e desenvolver ferramentas para a comunicación asertiva, así como habilidades sociais fundamentais para a convivencia. A mediación educativa, pola súa banda, promove un ambiente escolar no que a comunicación aberta e a cooperación son a norma, favorecendo así o afrontamento das diferenzas desde unha perspectiva propositiva e a construción de relacións desde o bo trato.

Finalmente, **a participación infantil**, ademais de ser un dereito recoñecido pola Lei orgánica 8/2021, do 4 de xuño, de protección integral á infancia e á adolescencia fronte á violencia, é unha metodoloxía valiosa que fomenta a inclusión activa das nenas, nenos e adolescentes nos procesos de toma de decisións sobre as cuestións que lles afectan e contribúen a facer máis seus os

espazos nos que pasan boa parte do teu tempo. Esta participación promove o empoderamento, axuda a desenvolver unha autoestima positiva e incentiva un sentido de responsabilidade e compromiso coa comunidade, mellorando as relacións no seo desta.

Entendemos estas circunstancias como profundamente conectadas entre si, e debe tratarse de forma global e interdisciplinar. É por iso que no programa de educación en valores entendemos **a educación emocional** e a mediación como os seus piares básicos e como punto de partida para explorar as problemáticas e necesidades que xurdan desde as propias aulas.

■ Obxectivos

- Mellorar a convivencia escolar proporcionando ao alumnado ferramentas de xestión emocional e de transformación positiva do conflito que permitan camiñar cara ao bo trato nas relacións sociais que se crean nos centros educativos.
- Achegar formación e ferramentas centradas nas necesidades concretas de cada aula e de cada centro, deseñando intervencións a partir das problemáticas concretas detectadas polo alumnado e polo profesorado.
- Fomentar a participación do alumnado a través de equipos específicos creados a partir dos seus intereses, permitindo así a implicación da infancia e da adolescencia na vida do centro e, en consecuencia, gañando as persoas participantes en responsabilidade e motivación e dando espazo á súa capacidade para achegar perspectivas novas e rompedoras que contribúan á transformación social.

- Acompañar os procesos vitais do alumnado, proporcionándolle recursos e apoios, así como contribuír a soste os equipos educativos nos centros.
- Promover espazos de encontro tanto entre o alumnado coma entre profesorado nos que compartir boas prácticas, xerar intelixencia colectiva e celebrar o esforzo e os éxitos acadados.
- Traballar en valores educativos transversais a unha sociedade democrática a través de metodoloxías activas, participativas e lúdicas e unha linguaxe adaptada ás nenas, nenos e adolescentes.
- Promover enfoques educativos participativos, non punitivistas e integradores das diversidades, que poidan contribuír a sementar procesos de cambio cultural nos centros educativos.

■ Participantes

Tendo en conta o anterior, os/as participantes fundamentais do Programa de mediación e convivencia serán:

- Aulas de educación infantil e de educación primaria.
- Aulas da educación secundaria obrigatoria, bacharelato e ciclos formativos.
- As familias do alumnado.
- Profesorado dos CEIP e IES de Oleiros.
- Persoal non docente dos centros escolares.

■ Duración

• Formación e acompañamento do alumnado nos grupos/aula:

- Formación básica: 3 sesións de 1h /aula
- Formación avanzada: 4 sesións de 1h /aula
- Convivencia fin de semana: 20h/aula.

• Facilitación e seguimento de equipos do alumnado nos centros:

a.) Creación e formación de equipos en educación primaria e institutos de educación secundaria.

- Equipos de mediación e convivencia escolar: 12h /grupo durante o curso escolar.
- Asembleas temáticas: 8h/grupo.
- Asembleas de centro: 8h/grupo.
- Equipos benestar: 6h/grupo.

b.) Encontros intercentros: 1 xornada

• Formación para profesorado

- Formación básica: 3h/grupo nunha sesión.
- Formación avanzada: 3h/grupo nunha sesión.
- Formación para a facilitación e acompañamento de alumnado: 2h/ grupo.
- Encontro intercentros: 1 xornada.

• Formación básica persoal non docente: 2h/grupo.

• Formación familias: 1,5 h/ grupo.

■ Datas

Prevease que se comece no primeiro trimestre do curso escolar.

1.1.2. Programa de educación para a igualdade de xénero: + igualdade

O proceso de socialización ten lugar desde a infancia a través de diferentes axentes que modelan a nosa identidade. Neste proceso interiorízanse actitudes, roles e constrúense atribucións de xénero sobre as persoas. As diferenzas que se marcan sobre os dous sexos convértense a maioría das veces en desigualdade.

Esta iniciativa de intervención educativa en materia de igualdade ten como obxectivo principal formar criticamente o alumnado para medrar, desenvolverse e relacionarse plenamente sen prexuízos e estereotipos sexistas.

Tendo en conta isto, este programa está encamiñado ao alumnado de 5º e 6º de primaria, ESO e bacharelato, co que pretendemos afianzar dun xeito máis concreto os valores de igualdade e tolerancia que traballamos ao longo do curso escolar coa proposta de actividades complementarias.

■ Obxectivos xerais

- Favorecer a reflexión crítica do alumnado para que comprenda, integre e poña en valor os contidos tratados ao longo dos obradoiros formativos.
- Cuestionar o modelo masculino hexemónico, identificando as desigualdades entre mulleres e homes e tomando conciencia das múltiples formas de discriminación sexista que persisten na sociedade actual.
- Promover un clima relacional positivo que fomente o autoconecemento, o fortalecemento da autoestima e a

construción dunha identidade persoal libre de imposicións sociais e estereotipos de xénero.

- Contextualizar e comprender a violencia de xénero, recoñecendo a súa orixe estrutural, a súa evolución histórica e o seu impacto tanto a nivel persoal como colectivo, promovendo actitudes de corresponsabilidade e un posicionamento activo na súa prevención e erradicación.

■ Participantes

- Aulas de 5º e 6º de educación primaria.
- Aulas da educación secundaria obrigatoria, bacharelato e ciclos formativos.
- As familias do alumnado.
- Profesorado dos CEIP e IES de Oleiros.

■ Datas

Prevese que se comece no [primeiro trimestre do curso escolar](#).

■ Actividades

ACCIÓN	CURSO	CONTIDOS	DURACIÓN
IDENTIDADE DE XÉNERO. CORRESPONSABILIDADE NO FOGAR	5º e 6º de EP	SESIÓN 1: MÁIS ALÓ DO ROSA E O AZUL • Sexo, xénero e identidade de xénero desde unha perspectiva inclusiva. • Expresións e vivencias diversas da identidade de xénero. • Estereotipos de xénero e socialización diferencial desde a infancia. SESIÓN 2: EDUCANDO A MIRADA • Representacións sexistas e micromachismos nos <i>mass media</i>. • Análise crítica de mensaxes sexistas e modelos de xénero nos contidos audiovisuais. • Influencia da representación mediática na identidade individual e nas relacións interpersoais. SESIÓN 3: A IGUALDADE COMEZA NO FOGAR • Roles e expectativas de xénero diferenciadas no contexto familiar e social. • Corresponsabilidade no fogar: valoración dos coidados e o traballo doméstico. • Masculinidades igualitarias e feminidades non estereotipadas.	3 sesións de 50´

ACCIÓN	CURSO	CONTIDOS	DURACIÓN
RELACIÓNS IGUALITARIAS E MASS MEDIA	1º e 2º de ESO	SESIÓN 1: ZOOM AOS MASS MEDIA • Roles e estereotipos de xénero nos medios de comunicación. • Micromachismos e violencia simbólica nos contidos dixitais contemporáneos. • Violencia de xénero: definición, tipoloxías e impacto psicosocial. SESIÓN 2: CRUSH OU... CRASH? O AMOR DIXITAL • Ciberviolencias machistas: definición, tipoloxías e impacto psicosocial. • Dating violence ou violencia en parellas adolescentes: <i>red flags</i> e <i>green flags</i>. • Responsabilidade afectiva, consentimento e liberdade sexual. SESIÓN 3: MOOD→BO TRATO • Detección, actuación e acompañamento ante situacións de violencia de xénero. • Construción de relacións interpersoais baseadas na igualdade e o bo trato. • Artivismo escolar en prol da igualdade e a diversidade afectiva, sexual e de xénero.	3 sesións de 50´

ACCIÓN	CURSO	CONTIDOS	DURACIÓN
O AMOR, A COMUNICACIÓN DE PARELLA E A RESOLUCIÓN PACÍFICA DOS CONFLITOS	3º e 4º de ESO	SESIÓN 1: AMOR... CON OU SEN FILTROS? • O amor na adolescencia: expectativas, presións sociais e estereotipos culturais. • Modelos afectivos e representacións culturais idealizadas nos <i>mass media</i> e redes sociais. • Amor romántico: exclusividade, posesión, celos e dependencia emocional. • Control dixital e sobreexposición afectiva en redes sociais. SESIÓN 2: MATCH COAS RELACIÓNS IGUALITARIAS! • Mitos do amor romántico: identificación, orixe cultural e impacto emocional. • Normalización do sufrimento e da desigualdade de poder nas relacións afectivas. • Dinámicas relacionais prexudiciais: control, chantaxe emocional, manipulación afectiva e culpabilización. • Diferenzas entre o amor romántico idealizado e os modelos relacionais igualitarios. SESIÓN 3: DIÁLOGO & ESCOITA → MODO ON • Estilos comunicativos: asertivo, pasivo, agresivo, pasivo-agresivo e emocional. • Resolución pacífica de conflitos: escoita activa, diálogo e empatía. • Comunicación Non Violenta (CNV): estrutura e aplicación na vida cotiá. – Coidado emocional e construción de vínculos afectivos baseados no respecto, a autonomía e a responsabilidade afectiva.	3 sesións de 50´

ACCIÓN	CURSO	CONTIDOS	DURACIÓN
DESMONTANDO A VIOLENCIA DE XÉNERO	1º e 2º de bach / CF	SESIÓN 1: MICROS & MITOS IN THE ROOM • Micromachismos cotiáns: expresións normalizadas da desigualdade de xénero. • Violencia de xénero: definición, tipoloxías e causas estruturais. • Mitos e discursos que xustifican, trivializan ou invisibilizan a violencia de xénero. SESIÓN 2: CRUSH OU... CRASH EMOCIONAL? • Dating violence ou violencia en parellas adolescentes: red flags e green flags. • Violencia psicolóxica (de control e emocional) nas relacións de parella. • Ciclo da violencia de xénero e impacto psicoemocional. SESIÓN 3: CON-SENTIMENTO • Consentimento, liberdade sexual e responsabilidade afectiva. • Violencia sexual: tipoloxías, formas de manifestación e causas socioculturais. • Detección, actuación e acompañamento ante situacións de violencia de xénero.	3 sesións de 50´

1.1.3. Programa de Educación afectivo-sexual: (Nós) Queremos (Nos)

A educación afectivo-sexual debe ser permanente e habitual polo que seguimos apostando por un programa necesario e fundamental no crecemento das persoas. Tendo presente esta idea, poñemos en marcha unha serie de accións que nos levan a ofertar o programa para o alumnado desde 5º e 6º de primaria.

O obxectivo fundamental do programa de educación afectivo-sexual é participar na construción dunha sociedade que axude a vivir a sexualidade dun xeito san e posibilitar a expresión libre das sexualidades individuais, dun xeito máis respectuoso e tolerante, así como máis igualitario entre as persoas.

■ Obxectivos xerais

- Asumir actitudes naturais ante a sexualidade, entendéndoa como forma de comunicación humana, como fonte de saúde, pracer, afectividades...
- Analizar mitos e crenzas erróneas sobre a sexualidade.
- Ampliar e diversificar o concepto de “sexualidade” do alumnado, para poder entendela dun xeito global e como un aspecto inherente á persoa.
- Desenvolver a autoestima, asumindo unha identidade libre de elementos discriminatorios de xénero e adquirindo as habilidades necesarias que lles permitan vivir a súa propia vida sexual de forma sa e responsable.

- Favorecer que o alumnado poida adoptar actitudes de igualdade, respecto e responsabilidade nas súas relacións.

■ Datos

Prevese que se comece no [primeiro trimestre do curso escolar](#).

■ Participantes

- Aulas de 5º e 6º de educación primaria.
- Aulas da educación secundaria obrigatoria, bacharelato e ciclos formativos.
- As familias do alumnado.
- Profesorado dos CEIP e IES de Oleiros.

■ Actividades

ACCIÓN	CURSO	CONTIDOS	DURACIÓN
AUTOCONECIMIENTO, EMOCIÓNS E DIVERSIDADE	5º e 6º de EP	SESIÓN 1: Coñecémonos • Autoconecemento e autoestima, os propios límites e as propias capacidades. • Valorar as posibilidades do propio corpo alén de parámetros estéticos e capacitistas. • A puberdade como proceso de mudanzas (6º de EP). SESIÓN 2: Relacionámonos • Emocións: técnicas de relaxación para a regulación emocional. • Empatía e respecto: resolución pacífica de conflitos. SESIÓN 3: Coidamos da diversidade! • Diversidade familiar, diversidade sexual e de xénero. • LGTBIfobia e creación de espazos inclusivos.	3 sesións de 50´

ACCIÓN	CURSO	CONTIDOS	DURACIÓN
DIVERSIDADE	1º e 2º de ESO	SESIÓN 1: Un mundo de cores • Dimensións da sexualidade: identidade de xénero, orientación sexual e romántica, sexo biolóxico ou sexo asignado ao nacer, expresión de xénero. • Referentes LGTBIAQ+. SESIÓN 2: LGTBIfobia e discursos de odio • LGTBIfobia e discursos de odio. • Detección de violencias e discursos LGTBIfóbicos na contorna próxima. SESIÓN 3: Espazos inclusivos • A propia identidade, a miña diversidade. • Espazos inclusivos.	3 sesións de 50´
ANÁLISE CRÍTICA DOS DISCURSOS SOBRE O PRACER E O CORPO NA PORNOGRAFÍA	1º e 2º de ESO	SESIÓN 1: Mass media e imaxinario sexo-afectivo • A influencia dos produtos culturais nos desexos (publicidade, <i>videoclips</i>, series, cine...) • Pornificación da cultura pop: o sexo vende. SESIÓN 2: Discursos da pornografía mainstream • Análise crítico desde as ideas previas do alumnado dos discursos sobre o pracer e o corpo da pornografía: coitocentrismo, exaculación masculina como centro, o pracer feminino como espectáculo para a mirada masculina, prácticas de risco e violencias, normatividade corporal. • O que o porno non conta: a explotación tras a pornografía mainstream. • Desmontar o guión sexual. SESIÓN 3: A micro pechado • O mito patriarcal da virxindade. A primeira vez... de que? • Alternativas á pornografía para a educación sexual autónoma: contidos de educación sexual accesibles, atractivos e conscientes. • Consultorio “A micro pechado: preguntamos, pero non xulgamos”.	3 sesións de 50´

ACCIÓN	CURSO	CONTIDOS	DURACIÓN
MITOS DO AMOR ROMÁNTICO E AMOR DO BO	3º e 4º de ESO	SESIÓN 1: Amor, namoramento e mitos • A idea do amor nos produtos culturais. • Mitos do amor romántico e o seu impacto nas relacións. SESIÓN 2: Amor do bo • Modelos relacionais. • Amor do bo: maltrato, destrato e botrato. SESIÓN 3: Violencias sexuais e de xénero no marco da parella • Modelos de masculinidade e feminidade: os estereotipos de xénero nas relacións. • Violencias de xénero no marco da parella. • Violencias sexuais. SESIÓN 4: Conflito e límites nas relacións afectivas • A comunicación e a negociación nas relacións. • Distinguir peticións de chantaxes. • A expresión de preferencias e límites.	4 sesións de 50´
CORPO, PRACER E ANÁLISE CRÍTICA DO DISCURSO DA PORNOGRAFÍA	3º e 4º de ESO	SESIÓN 1: Corpos, diversidade e auto-estima • Diversidade corporal, gordofobia e presión estética nas RR.SS. • Auto-imaxe e ferramentas para coidar da autoestima. SESIÓN 2: Corpo e pracer • O desexo. A paixón. As emocións. A erótica. • O corpo como fonte de pracer: erótica alén do sexo. SESIÓN 3: Pornosotrxs • Os discursos sobre o pracer e as prácticas de risco na pornografía. • Consentimento sexual entusiasta e informado. SESIÓN 4: A micro pechado O consultorio “A micro pechado: preguntamos, pero non xulgamos”.	4 sesións de 50´

ACCIÓN	CURSO	CONTIDOS	DURACIÓN
PRACER, DEREITOS REPRODUTIVOS E O PROPIO DESEXO	1º e 2º de bach, CF	SESIÓN 1: Corpo, pracer e xénero - O ciclo da resposta sexual humana. - Xénero, pracer e brecha orgásmica. SESIÓN 2: Sexualidades libres e corresponsables - Dereitos sexuais e reprodutivos e violencias que os vulneran. - Riscos nas relacións sexuais, ITS e prevención. SESIÓN 3: Consentir ou consensuar? - Consentimento sexual entusiasta e informado. - Conectar co propio desexo e os propios límites. - O consultorio “A micro pechado: preguntamos, pero non xulgamos”.	3 sesións de 50´
DIVERSIDADE, RELACIÓNS E RESPONSABILIDADE AFECTIVA	1º e 2º de bach, CF	SESIÓN 1: Diversidade afectivo-sexual na identidade de xénero e na corporalidade - Diversidades sexoafectivas na identidade de xénero e na expresión de xénero. - Diversidade corporal e gordofobia. - Explorar e acoller a propia identidade: ser diferentes fainos únicxs. SESIÓN 2: As relacións afectivas - O propio modelo afectivo: como me vinculo? - Transformar o amor: mapa corporal dunha relación ideal. SESIÓN 3: A responsabilidade afectiva nos vínculos románticos - A responsabilidade afectiva. - Violencias afectivas: ghosting, benching, cushioning, crumbling, love bombing, etc. - O consultorio “A micro pechado: preguntamos, pero non xulgamos”.	3 sesións de 50´
OBRADOIRO: MITOS E VERDADES SOBRE O VIH E A SIDA	1º e 2º de bach, CF	VIH e SIDA	1 sesión de 50´

1.1.4. Programa de alimentación saudable: comida e saúde

A vida sedentaria, así como a mala alimentación son dous dos problemas da sociedade actual e sobre todo dos rapaces e rapazas. Comida e saúde é un programa a través do cal buscamos promover hábitos de vida saudable a nivel físico e emocional. Sentando así as bases do benestar do alumnado, baseándonos nas súas necesidades reais por riba de presións sociais, mediáticas e de mercado.

■ Obxectivos xerais

- Promover valores, actitudes e hábitos que incidan nun modo de vida saudable e equilibrado tanto a nivel físico como emocional.
- Reflexionar sobre algúns hábitos de vida que poidan indicar un trastorno alimentario.

■ Actividades

ACCIÓN	CURSO	CONTIDOS	DURACIÓN
QUE É COMER BEN? BASES DUNHA ALIMENTACIÓN SAUDABLE	5º e 6º de EP	SESIÓN 1: Clasificamos a comida SESIÓN 2: O meu almuerzo saudable SESIÓN 3: O mural do prato saudable	3 sesións de 50´
POR QUE COMEMOS O QUE COMEMOS? INFLUENCIAS SOCIAIS E HÁBITOS	5º e 6º de EP	SESIÓN 1: A publicidade convidanos a comer SESIÓN 2: O semáforo dos alimentos SESIÓN 3: O meu compromiso saudable	3 sesións de 50´

- Manter unha actitude crítica ante os estilos de vida como elementos condicionantes da saúde e determinados por factores culturais e sociais, vinculados ao consumo de alimentos de orixe industrial e precociñados.
- Recoñecer os beneficios da actividade deportiva, en canto aos tres niveis da saúde: mental, físico e social.

■ Participantes

O alumnado de 5º e 6º de primaria e mais o de 1º e 2º de ESO.

■ Datos

Prevese que se comece no [primeiro trimestre do curso escolar](#)

ACCIÓN	CURSO	CONTIDOS	DURACIÓN
MÓVETE E CÓIDATE A ACTIVIDADE FÍSICA COMO PARTE DA TÚA SAÚDE	5º e 6º de EP	SESIÓN 1: Así me movo eu SESIÓN 2: O mapa do benestar SESIÓN 3: O meu reto activo	3 sesións de 50´
COMER BEN, SENTIRSE MELLOR: HÁBITOS DE ALIMENTACIÓN SAUDABLE	1º e 2º de ESO	SESIÓN 1: Que hai no meu prato? SESIÓN 2: A publicidade , que nos vende? SESIÓN 3: Mito ou realidade. Crenzas erróneas sobre a alimentación	3 sesións de 50´
COMER EMOCIONAL: FAME FÍSICA E FAME EMOCIONAL	1º e 2º de ESO	SESIÓN 1: Recoñecendo a miña fame SESIÓN 2: Historias que alimentan SESIÓN 3: Estratexias de autocoidado	3 sesións de 50´
PUBLICIDADE, REDES SOCIAIS E IMAXE CORPORAL	1º e 2º de ESO	SESIÓN 1: Radiografía dun anuncio SESIÓN 2: Realidade ou filtro? Filtros e retoque nas redes SESIÓN 3: A miña mensaxe positiva	3 sesións de 50´

1.2 Educación ambiental

1.2.1 XXXI Aprendemos na natureza

A mellor aula de aprendizaxe é o propio medio natural onde desenvolvemos as nosas vidas. Cumprimos e celebramos con todos e todas vós estes trinta e un anos de experiencias únicas, de aprendizaxes vivas desde o medio natural e cultural cos centros de ensino públicos de Oleiros. Desde o inicio do programa ata hoxe xa foron moitos os destinos elixidos e o alumnado participante cos seus respectivos mestres e mestras a zonas do país cun alto interese natural, histórico, artístico, xeográfico, económico ou etnográfico.

■ Obxectivos

- Descubrir as características máis definidoras a nivel natural, social e cultural de cada lugar.
- Promover a convivencia e a socialización do grupo nun ambiente aberto.
- Abrir e posibilitar ao profesorado novos xeitos de ensinar en contacto directo co medio natural.
- Fomentar a autonomía e o desenvolvemento persoal dos nenos e nenas, fóra do ámbito familiar e escolar.

■ Actividades

As peculiaridades de cada zona fan moi recomendable a realización de rutas para o gozo e estudo da contorna.

Realizaranse xogos de simulación e descuberta ambiental para a mellor comprensión das características de cada zona.

Obradoiros de natureza, visitas de interese e dinámicas de grupo.

■ Participantes

Alumnado de educación primaria, ESO, bacharelato e ciclos formativos dos centros de ensino públicos de Oleiros.

Profesorado dos niveis participantes.

➔ Educadores/as ambientais

Ademais do profesorado que a normativa obriga, as excursións estarán guiadas por educadores e educadoras profesionais, con ampla experiencia.

➔ Solicitude de excursión

Como norma xeral, **cada centro poderá escoller unha excursión como máximo** a calquera dos destinos seguintes:

EXCURSIÓN	CURSO RECOMENDADO	CENTROS DE INTERESE	DURACIÓN RECOMENDADA
FRAGAS DO EUME (30 PRAZAS/1 AULA) *incluído o profesorado	De 1º a 6º de EP	Sendeirismo polas Fragas do Eume, obradoiros de enerxías renovables e transformación dos alimentos, xogos, visita cultural á vila de Pontedeume	Dous ou tres días, en tempo lectivo
SERRA DO COUREL (30 PRAZAS/1 AULA) *incluído o profesorado	5º e 6º de EP, e 1º a 4º de ESO	Sendeirismo por esta marabillosa montaña luguesa, o xeparque e a biodiversidade dos bosques, as letras de Novoneyra	Tres días, en tempo lectivo
ENSEADA DA INSUA (30 PRAZAS/1 AULA) *incluído o profesorado	1º a 6º de EP e 1º e 2º de ESO	- Dolmen de Dombate - Castro de Borneiro - Ruta dos muíños do Roncadoiro - Observación de aves na Enseada da Insua - Laxe: pesca da balea e porto pesqueiro. Naufraxios - Isidro Parga Pondal e o observatorio xeolóxico de Laxe - Cruceiros viradoiros - Capela a área de recreo do Briño - Carpintería de ribeira - Museo Etnolóxico de Galicia (MELGA)	Dous ou tres días, en tempo lectivo
TERRAS DE LOBOS DE SOBRADO (25 PRAZAS/1 AULA) *incluído o profesorado	1º a 6º de EP	- Lagoa de Sobrado - Mosteiro de Sobrado - Camiño de Santiago Norte: patrimonio da humanidade - Serra da Cova da Serpe - Pena e forno dos Mouros - Ponte da Pedra - Fraga da Casa do Gado: o bosque animado - Árbores senlleiras: carballo de Portacal e freixos da Casa do Gado - Xacemento arqueolóxico romano da Cidadela	Dous ou tres días, en tempo lectivo

Información complementaria:

Excursións recomendadas para o alumnado de educación primaria:

☑ Fragas do Eume

- **Aloxamento:** Albergue de Alvarella, en Vilarmajor (Pontedeume), A Coruña
- Actividades de turismo cultural, obradoiros ambientais, horto ecolóxico, sendeirismo polas Fragas do Eume, enerxías renovables, e a estancia nun albergue de xestión sostible
- **Datas:** a determinar coas aulas participantes
- **Duración recomendada:** dous días cunha noite, en tempo lectivo (posibilidade de tres días)
- **Prazas:** 30, incluído o profesorado acompañante

Excursións recomendadas para 5º e 6º de educación primaria e secundaria

☑ Serra do Courel

- **Aloxamento:** Bungalows no acampamento O Courel, en Folgoso do Courel, Lugo
- Visitas ao Cebreiro, ruta pola Devesa da Rogueira, camiñando polas montañas, atopando as aldeas da Seara, Seceda e Froxán, a fervenza de Vieiros e moito máis por descubrir
- **Datas:** a concretar cos colexios participantes
- **Duración recomendada:** tres días con dúas noites, en tempo lectivo
- **Prazas:** 30, incluído o profesorado acompañante

☑ Enseada da Insua

- **Aloxamento:** Albergue Alalá
- Rutas polo patrimonio cultural da zona, os castros e as pegadas dos nosos devanceiros, itinerarios ambientais pola Costa dos naufraxios. As vilas mariñeiras: Laxe. Os naufraxios e a riqueza costeira e moito máis.
- **Datas:** a determinar coas aulas participantes
- **Duración recomendada:** tres días con dúas noites, en tempo lectivo
- **Prazas:** 30, incluído o profesorado acompañante

☑ Terra de Lobos de Sobrado

- **Aloxamento:** Albergue Abeiro da Loba
- Rutas polo patrimonio cultural da zona, o camiño de Santiago, itinerarios ambientais pola lagoa de Sobrado, e a serra da Cova da Serpe. Pepa a loba, lenda ou realidade? E moito máis.
- **Datas:** a determinar coas aulas participantes
- **Duración recomendada:** dous ou tres días con unha/dúas noites, en tempo lectivo
- **Prazas:** 25, incluído o profesorado acompañante

1.2.2 Coñecer Oleiros / Contorna Oleiros

Do máis próximo ao máis afastado. Así naceu e reproduciuse durante máis de trinta anos este programa de educación ambiental que tan bos resultados pedagóxicos e vivenciais está a dar. Imos cultivando e adaptando cada ano as rutas e as actividades para facelas o máis atractivas e educativas posible, sempre contando coa colaboración e suxestións do profesorado, do alumnado e dos/as educadores/as.

■ Obxectivos

- Promover a convivencia e a socialización do grupo fóra do ámbito da escola.
- Abrir e posibilitar ao profesorado novos xeitos de ensinar en contacto directo co noso medio local e comarcal.
- Coñecer de preto a nosa contorna, dun xeito ameno.

■ Participantes

Alumnado da educación infantil, primaria e secundaria dos centros públicos de Oleiros.

■ Educadores/as ambientais

Ademais do profesorado que a normativa vixente obriga, as saídas estarán guiadas por educadores e educadoras profesionais.

■ Datas

En horario lectivo, durante o curso escolar, a concertar coas aulas solicitantes.

■ Solicitude da excursión

Como norma xeral, [cada aula poderá escoller unha única saída](#) a calquera dos destinos abaixo sinalados.

EXCURSIÓN	CURSO	CENTROS DE INTERESE	DURACIÓN
1. SANTA CRISTINA E A RÍA	El e 1º e 2º de EP	Dique de Sta. Cristina – mural Correa Corredoira – paseo marítimo – piñeiral – dunas – ría – parque José Martí	9:00 a 14:00 h
2. O CASTELO E A ILLA DE SANTA CRUZ	5º e 6º de EI, e 1º e 2º de EP	Parque Luís Seoane– paseo da Pardela – castelo – paseo marítimo – praia – rúa de Chesco	9:00 a 14:00 h
3. A LAGOA DE MERA E A SÚA CONTORNA	El e 1º e 2º de EP	Praia do Portelo – capela de Sta. Ana e miradoiro – lagoa – praias de Portelo, Mera e Espiñeiro – paseo de Penatouro	9:00 a 14:00 h

EXCURSIÓN	CURSO	CENTROS DE INTERESE	DURACIÓN
4. O BOSQUE DA VECIÑANZA DE BASTIAGUEIRO	El e 1º e 2º de EP	Souto de Vista Alegre – Lóngora – carril bici – paseo marítimo – contorna da igrexa de Liáns e Pazo de Lóngora	9:00 a 14:00 h
5. A FINCA DA CARBALLEIRA	El e 1º a 4º de EP	Finca da Carballeira e contorno – Pazo da Carballeira – o pombal – o viveiro municipal: árbores e plantas – capela de S. Marcos	9:00 a 14:00 h
6. A RÍA DO BURGO DESDE OLEIROS* * RUTA ACCESIBLE PARA ALUMNADO CON MOBILIDADE REDUCIDA	1º a 4º de EP	Aves acuáticas migratorias – pesca e marisqueo – Torre Bescansa – A Fábrica e o Porto do inglés – antigos asteleiros – tanque de tormentas e o tratamento da augas	9:00 a 14:00 h
7. PASEO DOS ENCANTOS: RUTA FLUVIAL POLO REGO DE SAN PEDRO * * RUTA ACCESIBLE PARA ALUMNADO CON MOBILIDADE REDUCIDA	1º a 4º de EP	Xardíns do Pazo de Arenaza e os teixos – Río San Pedro – Bosque de ribeira – Lavadoiros – Muíños – O Batán – Paseo fluvial	9:00 a 14:00 h
8. DO DOCE AO SALGADO	3º e 4º de EP	Souto de Vista Alegre, o río, praia de Bastiagueiro: intermareal, parque de Nirvana: paisaxe costeira	9:00 a 14:00 h
9. A COSTA DE SANTA CRUZ	3º a 6º de EP	Parque das Torres e o ombú senlleiro, paseo da Pardela, Parque Rosalía Mera, As Galeras e As Trece Rosas, a paisaxe da ría, Bastiagueiro Pequeno	9:00 a 14:00 h

EXCURSIÓN	CURSO	CENTROS DE INTERESE	DURACIÓN
10. O MONUMENTO NATURAL DA COSTA DE DEXO	3º a 6º de EP, ESO e bacharelato/CF	Punta de Seixo Branco – Aula do Mar – A Marola – Porto de Dexo – igrexa románica – as furnas – as aves – Monumento Natural	9:00 a 14:00 h
CONTORNA OLEIROS			
11. Á BEIRA DO MERO	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Igrexa románica – museo romano – paseo fluvial – muíños – Casa de Wenceslao Fernández Flórez	9:00 a 14:00 h
12. OLEIROS DESDE A CORUÑA	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Castelo de S. Antón – Santo Amaro e Durmideiras – parque das esculturas de Punta Herminia – Torre de Hércules	9:00 a 14:00 h
13. RÍA DO BURGO* * RUTA ACCESIBLE PARA ALUMNADO CON MOBILIDADE REDUCIDA	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Aves migratorias – ponte do Burgo – xardín botánico – muíño de Acea da Ma – flora e fauna da ría – contaminación	9:00 a 14:00 h
14. PAZO DE MARIÑÁN E A RÍA DE BETANZOS	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Praia e ponte do Pedrido – Pazo de Mariñán – Observatorio de aves da ría de Betanzos	9:00 a 14:00 h
15. BARRAÑÁN E A FRAGA DE SISALDE	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Fraga de Sisalde – Monte das Cartas – Muíño dos Zapata – igrexario de Barrañán – praia de Barrañán	9:00 a 14:00 h
16. CECEBRE	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Aula da natureza de Crendes – encoro – observatorio de aves – Espazo Natural Protexido – Casa de Wenceslao Fernández Flórez – literatura e natureza	9:00 a 14:00 h

EXCURSIÓN	CURSO	CENTROS DE INTERESE	DURACIÓN
17. MONTE XALO	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Monte Xalo – sendas e rutas de sendeirismo – muíños de auga – aldea de Celas – torre de Celas	9:00 a 14:00 h ou de 9:00 a 17:00 h para secundaria
18. SADA E PAZO DE MEIRÁS	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Sargadelos – Maside – as brañas de Sada – memoria histórica – Emilia Pardo Bazán – Lloréns e o impresionismo – Costa Doce	9:00 a 14:00 h

Información complementaria. Fichas das rutas:

☑ 1. Sta. Cristina e a ría

- **Itinerario e dificultade:** dique de Sta. Cristina– mural Correo Corredoira – paseo marítimo – piñeiral – dunas – ría – parque José Martí
Dificultade baixa
- **Temas a desenvolver:** Baía e illa de Sta. Cristina – Mural – A praia, as dunas, a vexetación, a ría e as súa riqueza – A pesca e o marisqueo – O parque –As mareas
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, observación de fauna e flora
- **Equipamentos:** parque municipal con lavabos, centro cultural A Fábrica e recursos a cuberto
- **Materiais didácticos:** pequeno disporama e guías varias

☑ 2. O castelo e a illa

- **Itinerario e dificultade:** parque Luís Seoane – paseo da Pardela – castelo – paseo marítimo – praia – rúa de Chesco – centro cívico
Dificultade baixa
- **Temas a desenvolver:** O parque e as súas árbores – Aves acuáticas e mariñas – A praia e o porto – O castelo de Santa Cruz e os seus xardíns e contorno
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, observación de fauna e flora
- **Equipamentos:** parque municipal, recursos cubertos con lavabos
- **Materiais didácticos:** pequeno disporama e guías varias

✓ 3. A lagoa de Mera e a súa contorna

- **Itinerario e dificultade:** praia do Portelo – capela de Sta. Ana e miradoiro – lagoa e praia de Mera – paseo de Penatouro – praia de Espiñeiro
Dificultade baixa
- **Temas a desenvolver:** Aves da lagoa – Plantas acuáticas – Árbores do parque – A vida na area e nos cantís – A telleira – As mareas e a costa – Os barcos de pesca e de mercadorías – Os novos paseos e o lixo que cuspe o mar
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, murais con elementos naturais, ecovixías da praia
- **Equipamentos:** centro cultural
- **Materiais didácticos:** guías de campo, prismáticos e telescopio, fichas didácticas, material de xogos na natureza e contos

✓ 4. O Bosque da Veciñanza, Bastiagueiro

- **Itinerario e dificultade:** souto de Vista Alegre – Lóngora – carril bici – paseo marítimo
Dificultade baixa
- **Temas a desenvolver:** O bosque autóctono, conservación e tradicións... – A dinámica dos bosques – Río e vexetación de ribeira – O carril bici – Praia: os usos da praia, aves, vexetación, contaminación e estudo intermareal
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, conto de investigación, xogos de interpretación, observación de flora e fauna, calco de follas
- **Equipamentos:** senda peonil
- **Materiais didácticos:** guías de campo, prismáticos e telescopio, fichas didácticas, material de xogos na natureza e botes de observación

✓ 5. A Finca da Carballeira

- **Itinerario e dificultade:** Pazo da Carballeira – viveiro forestal municipal
Dificultade baixa
- **Temas a desenvolver:** Os bosques e a súa fauna, flora, formación, contaminación e usos – Ornamentación vexetal: plantas, arbustos, árbores – Finca da Carballeira: historia, instalacións, e usos – Juana de Vega: unha muller liberal
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, observación de especies vexetais, plantación e sementeira
- **Equipamentos:** recursos culturais a cuberto con lavabos
- **Materiais didácticos:** proxección, fichas de actividades, folleto informativo, guías de campo, prismáticos e material de xardinería

☑ 6. A Ría do Burgo desde Oleiros

- **Itinerario e dificultade:** A Fábrica – Porto do Inglés – Torre Bescansa – Ponte da Pasaxe – Agramar – O Areal – Parque Beiramar – O Paraíso
Dificultade baixa. Accesible a persoas con mobilidade reducida
- **Temas a desenvolver:** Aves migratorias – Pesca e marisqueo – Torre Bescansa e historia da ría – A Fábrica e o porto do Inglés – Antigos asteleiros – Tanque de tormentas e o tratamento da augas
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, observación de fauna e flora
- **Equipamentos:** lavabos, mesas, fontes e bancos, parque infantil de xogos
- **Materiais didácticos:** pequeno diaporama e guías varias

☑ 7. Paseo dos encantos: ruta fluvial polo Rego de San Pedro

- **Itinerario e dificultade:** Pazo de Arenaza – O parque do Valiño – O batán – A Fortaleza – San Pedro de Nós
Dificultade baixa. Accesible a persoas con mobilidade reducida
- **Temas a desenvolver:** Árbores monumentais e xardín do Pazo de Arenaza – Rego de San Pedro – Bosque de ribeira – A fauna do río e os Invertebrados acuáticos – Usos tradicionais: lavadoiros, fontes e muíños
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, observación de fauna e flora
- **Equipamentos:** áreas de descanso con lavabos, mesas, fontes e bancos, parque infantil de xogos
- **Materiais didácticos:** pequeno diaporama e guías varias

☑ 8. Do doce ao salgado

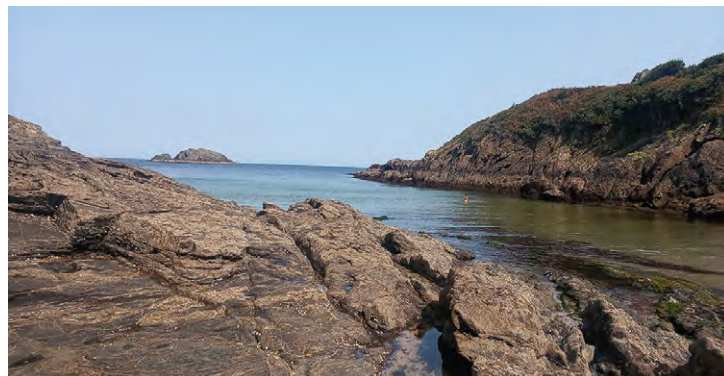
- **Itinerario e dificultade:** rotonda de Bastiagueiro – paseo marítimo – Casa da Silva – rúa Mioporos – carril bici – rúa O Polvorín – paseo marítimo – dunas e ría – parque José Martí Dificultade baixa
- **Temas a desenvolver:** A praia: aves, vexetación, contami-nación, intermareal, e usos – Río e vexetación de ribeira – Contorno da Finca da Silva – O carril bici – O mural – As dunas – A ría: aves, vexetación, fauna, contaminación, salubridade, recursos
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, observación de fauna e flora, pequeno estudo de zonación
- **Materiais didácticos:** proxección, fichas de actividade, folleto informativo, guías de campo, prismáticos e lupas

☑ 9. A Costa de Santa Cruz

- **Itinerario e dificultade:** parque As Galeras – Parque as Trece Rosas – Parque Rosalía Mera – senda costeira de Sta. Cruz – paseo da Pardela – porto de Sta. Cruz – parque Luís Seoane Dificultade baixa
- **Temas a desenvolver:** A vida nas pozas – A dinámica das mareas – A paisaxe costeira – A vida nos cantís – Un castelo para defender o medio – A vida mariñeira – As viaxes alén do mar
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, investigación nas pozas, xogos na area, calco de follas
- **Equipamentos:** centros culturais a cuberto con lavabos
- **Materiais didácticos:** guías de campo, prismáticos e telescopio, fichas didácticas, material de xogos na natureza e botes de observación

☑ 10. O Monumento Natural

- **Itinerario e dificultade:** Aula do Mar – cruce de Canaval – Canaval – alto do Seixo Branco – Buínte – Dexo – igrexa románica de Dexo Dificultade media-alta
- **Temas a desenvolver:** Tipos de espazos naturais protexidos – Actividades compatibles – O Monumento Natural de Dexo, historia, importancia e características – A paisaxe costeira, as furnas – Vexetación costeira e de interior – Colonias de aves, cantís – A pesca tradicional
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, observación de fauna e flora, visita á igrexa de Dexo
- **Equipamentos:** recursos de interpretación ambiental con lavabos
- **Materiais didácticos:** proxección, fichas de actividade, folleto informativo, guías e prismáticos

☑ 11. Contorna Oleiros: Á beira do Mero

- **Itinerario:** Cambre – igrexa románica – museo romano – paseo fluvial – casa de Wenceslao Fernández Flórez – Cambre
Dificultade media-baixa
- **Temas a desenvolver:** Arte románico – Romanización – Bosque de ribeira – “O bosque animado” – A intervención do home no medio natural, industrias e contaminación das augas – Etnografía – Recuperación dos edificios
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, observación de flora e fauna, visita guiada ao museo...
- **Equipamentos:** museo arqueolóxico de Cambre – Casa Museo Wenceslao Fernández Flórez
- **Materiais didácticos:** fichas de actividade, tríptico informativo, guías, telescopios e prismáticos

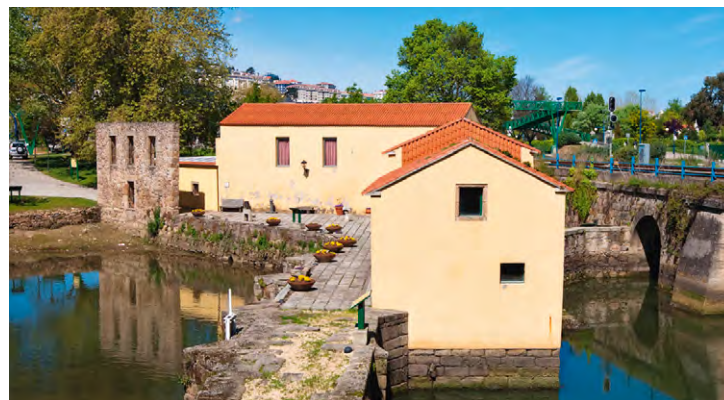
☑ 12. Contorna Oleiros: Oleiros desde A Coruña

- **Itinerario e dificultade:** Castelo de Santo Antón – Santo Amaro e Durmideiras – parque das esculturas de Punta Herminia – Torre de Hércules
Dificultade: baixa
- **Temas a desenvolver:** Ría da Coruña – A defensa da ría: castelos da ría (castelo de Santa Cruz – castelo de Santo Antón) – Paisaxe da Costa de Oleiros desde A Coruña – Os faros da ría: a Torre de Hércules e os faros de Mera
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación e interpretación, observación de fauna e flora, orientación e identificación de elementos da paisaxe de Oleiros

- **Equipamentos:** Torre de Hércules, castelo de Santo Antón, Fundación Luís Seoane
- **Materiais didácticos:** pequeno diaporama e guías varias

☑ 13. Contorna Oleiros: Ría do Burgo

- **Itinerario e dificultade:** roteiro da ría – xardín botánico – aula da natureza – muíño de Acea da Ma
Dificultade baixa
- **Temas a desenvolver:** A ría e a súa flora e fauna, riqueza e recursos, contaminación e explotación – Xardíns e especies autóctonas e foráneas – Muíños: historias, tipos e usos
- **Actividades:** itinerario ambiental, observación de aves acuáticas, visita ao museo do muíño, visita á aula da natureza, visita ao xardín botánico xogos de animación, xogo de pistas, obradoiro de paisaxes
- **Equipamentos:** Museo dos muíños de Acea da Ma, aula da natureza, zonas cubertas con aseos, observatorio de aves

✓ 14. Contorna Oleiros: O Pazo de Mariñán e ría de Betanzos (Bergondo)

- **Itinerario e dificultade:** praia e ponte do Pedrido – Pazo de Mariñán – Observatorio de aves da ría de Betanzos
Dificultade media-baixa
- **Temas a desenvolver:** Un pazo de todos – Árbores senlleiras do mundo, os nosos bosques e froiteiras – Espazo protexido con moita diversidade para conservar e gozar – As paisaxes cambiantes da ría – A natureza e a arte da man, un lugar para observar aves
- **Actividades:** itinerario ambiental, observación de aves acuáticas, calcos de follas, xogos de animación, xogo de pistas, obradoiro de paisaxes
- **Equipamentos:** Pazo de Mariñán, área de lecer didáctica do Pedrido, roteiro mariñán, observatorio de aves
- **Materiais didácticos:** folleto didáctico, cadernos didácticos do Mandeo, guías de campo, láminas das árbores senlleiras, prismáticos, telescopios, xogo da oca do bosque, material de xogos

✓ 15. Contorna Oleiros: A costa de Barrañán e a Fraga de Sisalde

- **Itinerario e dificultade:** A Ponte – Os Boedos – Fraga de Sisalde – Monte das Cartas – Muíño dos Zapata – Igrexario de Barrañán – praia de Barrañán
Dificultade media-baixa. Itinerario circular de 3–4 quilómetros
- **Temas a desenvolver:** Praia con cordón de dunas ben conservado – Pequenos e grandes muíños de regato – Paisaxe agraria tradicional, sendas peonís e pasarelas que axudan a coñecer e conservar o medio– Bosques de ribeira–

Carrizais e fragas extensas e diversas – Unha depuradora para non contaminar – Punto de encontro das augas doces e o mar salgado – Espazos e especies protexidas – Grande diversidade de aves e outra fauna

- **Actividades:** itinerario ambiental, observación de aves acuáticas, calcos de follas do bosque de ribeira, pequeno estudo da calidade ambiental do río, xogos de animación
- **Equipamentos:** roteiro sinalizado con paneis, muíño dos Zapata, senda peonil e pasarela sobre e cordón de duna
- **Materiais didácticos:** folleto didáctico, guías de campo, prismáticos, telescopios, claves de identificación de especies, equipo de estudo do río, material de xogos

✓ 16. Contorna Oleiros: Cecebre

- **Itinerario e dificultade:** centro de interpretación – roteiro Crendes – observatorio – casa Wenceslao Fernández Flórez
- Dificultade media-alta
- **Centros de interese:** centro de interpretación, encoro, observatorio de aves, Espazo Natural Protexido, Casa de Wenceslao Fernández Flórez, encoros, aves acuáticas, vexetación de ribeira, autóctono–foráneo, espazos naturais protexidos, contexto comarcal: concellos e mancomunidades, literatura e natureza
- **Temas a desenvolver:** Encoros – Aves acuáticas – Vexetación de ribeira – Bosque autóctono e foráneo – Espazos naturais protexidos – Contexto comarcal: concellos e mancomunidades – Literatura e natureza
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, observación

de fauna e flora, visita ao centro de interpretación, visita á Casa de Wenceslao Fernández Flórez

- **Equipamentos:** Centro de Interpretación de Crendes, Casa Museo de Wenceslao F. Flórez
- **Materiais didácticos:** proxección, fichas de actividade, folleto informativo, guías e prismáticos

✓ 17.- Contorna Oleiros: Monte Xalo

- **Duración:** de 9.00 h a 14.00 h (de 9.00 a 17.00 h para secundaria)
- **Itinerario e dificultade:** monte Xalo – roteiro fluvial dos muíños – Celas – torre de Celas
Dificultade media–alta
- **Centros de interese:** Monte Xalo, sendas e rutas de sendeirismo, muíños de auga, aldea de Celas, torre de Celas
- **Temas a desenvolver:** O monte en Galicia, os seus usos e protección, o abandono, actividades ao aire libre, a riqueza da paisaxe – As industrias e a contaminación – O río, flora e fauna, riqueza e recursos – Os muíños: historia e usos – Etnografía – Recuperación de edificios – Desenvolvemento sostible
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, observación de fauna e flora
- **Equipamentos:** muíños, torre de celas, zonas cubertas e con aseos
- **Materiais didácticos:** proxección, fichas de actividade, folleto informativo, guías, telescopios e prismáticos

✓ 18.- Sada e Pazo de Meirás

- **Itinerario e dificultade:** O Pazo de Meirás – o Castro de Sargadelos – as Brañas– ruta pola costa doce
Dificultade baixa
- **Centros de interese:** O Castro de Sargadelos, as brañas de Sada, o pazo de Meirás
- **Temas a desenvolver:** Referentes artísticos en Galicia – Arte e utilidade – A guerra civil e a memoria histórica, a natureza e a costa
- **Actividades:** itinerario guiado de interpretación ambiental, xogos de animación, xogos de interpretación, observación de fauna e flora
- **Equipamentos:** Castro de Sargadelos, Pazo de Meirás, brañas de Sada zonas cubertas e con aseos
- **Materiais didácticos:** proxección, fichas de actividade, folleto informativo, guías, telescopios e prismáticos

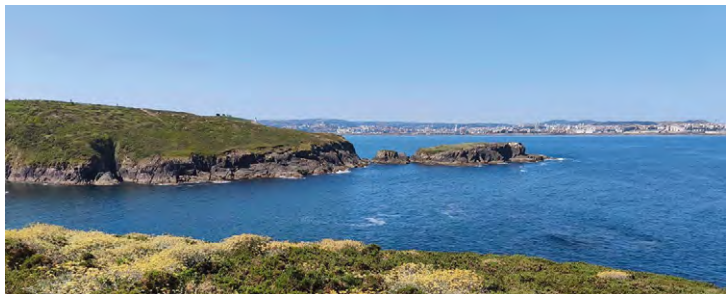
1.2.3 Un día en Galicia

Propoñemos este programa para ampliar a perspectiva e o coñecemento sobre o noso país, a súa historia, a súa cultura e as súas xentes.

Pretendemos, tamén, completar de forma graduada o achegamento dos nenos e nenas ao seu contorno, desde o máis inmediato ata o máis afastado (a súa parroquia, o seu concello, os concellos limítrofes, a súa provincia, o seu país, o mundo...), coa intención de axudar a entender que formamos parte dun mundo diverso, marabilloso, e que merece a pena coñecer. Para iso, sairemos de viaxe cedo, ao chegar ás aulas, para mergullarnos durante todo un día de viaxe por lugares tan recónditos como achegados xeograficamente, chegando de novo ao colexio aló pola tardiña.

Está no noso ánimo, achegar esas “vilas” que aínda viven dentro das “ciudades”, aos nosos nenos e ás nosas nenas, e investigar na Galicia pasada para entender, un pouco máis se cabe, esta Galicia presente.

Xa que entendemos que a educación tamén é cuestión de perspectiva.

■ Obxectivos

- Descubrir as características máis definidoras a nivel natural, social e cultural de cada lugar.
- Promover a convivencia e a socialización do grupo, fóra do colexio.
- Ampliar o coñecemento dun contorno inmediato desde outras perspectivas.
- Abrir e posibilitar ao profesorado novos xeitos de ensinar en contacto directo co medio vital.

■ Actividades

- Visitas guiadas e rutas interpretativas.
- Dinámicas de grupos e xogos de descuberta ambiental do contorno.
- Obradoiros e actividades de coñecemento do medio.
- Actos culturais.

■ Participantes

- Alumnado de 3º ciclo de EP, ESO, bacharelato e ciclos formativos dos centros de ensino públicos de Oleiros.

■ Educadores/as ambientais

- Ademais do profesorado que a normativa obriga, as excursións estarán guiadas por educadores/as e intérpretes ambientais profesionais.

RUTA	CURSO	CENTROS DE INTERESE	DURACIÓN
A COSTA DA MORTE: RÍA DE CORME E LAXE	5º a 6º de EP	A vila mariñeira de Laxe, o castro de Borneiro, o dolmen de Dombate, e Fisterra, e observar as aves e a riqueza da beiramar	9:00 a 20:00 h
ROSALÍA NA SÚA TERRA	5º e 6º de EP e 1º a 3º de ESO	Padrón: casa - museo Rosalía de Castro (Casa da Matanza), paseo do espolón, casa na rúa do sol, xardín histórico - artístico de Padrón, Arretén, cemiterio da Adina e basílica de Iria Flavia. As ribeiras do Sar, do Ulla e o Xirimbao	(8.30) 09.00 a 20.00 h
BRIGANTIUM E O RÍO MANDEO	5º a 6º de EP	A vila mariñeira de Laxe, o castro de Borneiro, o dolmen de Dombate, e Fisterra, e observar as aves e a riqueza da beiramar	9:00 a 18:00 h
PONTEDEUME DOS ANDRADE	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Coñecer unha gran vila medieval de Galicia, as súas rúas, mosteiros, castelos, a ribeira do Eume. Ruta polo Parque Natural das Fragas do Eume	(8.30) 9:00 a 18:00 h
LUCUS AUGUSTI	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	A muralla de Lugo, a gran vila medieval, un dos centros neurálxicos da romanización en Galicia, as súas rúas, igrexas, museos	(8.30) 9:00 a 20:00 h
A TERRA CHÁ DE MANUEL MARÍA	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Achegarse a unha comarca singular da man do poeta Manuel María, a Casa de Hortas, o río Miño, o castro de Viladonga, a lagoa de Cospeito e ver mans artesáns traballando a olería de Bonxe	(8.30) 9:00 a 20:00 h
PONTEVEDRA, VILA DE PONTES	ESO e bacharelato	Pontevedra mariñeira, o río Lérez, as súas pontes e illas. O Museo Provincial. Castelao. Os Xardíns de Lourizán. Os petróglifos	(8.30) 9:00 a 20:00 h

RUTA	CURSO	CENTROS DE INTERESE	DURACIÓN
COMPOSTELA, CAMPO DE ESTRELAS	6º de EP, ESO e bacharelato	Casco histórico de Compostela: a catedral, as prazas, o Mercado... Museo do Pobo Galego, a Alameda e outros parques, Cidade Patrimonio da Humanidade, O Camiño de Santiago	9:00 a 20:00 h
PARQUE NATURAL DE CORRUBEDO E A SÚA CONTORNA	6º de EP, ESO e bacharelato	O mar e as dunas de Corrubedo, lagoas de Carregal e Vixán. Dolmen de Axeitos. Faro e vila de Corrubedo	9:00 a 20:00 h
RIANXO, UN MAR DE TRADICIÓN	6º de EP, ESO e bacharelato	Vila costeira e literaria, Castelao, Manuel Antonio e Rafael Dieste, A Rianxeira, As lanchas e sardiñas do xeito	9:00 a 20:00 h
TERRAS DE XOSÉ NEIRA VILAS, A MEMORIA DUN NENO LABREGO	6º de EP, ESO e bacharelato	Terras da infancia de Neira Vilas, mosteiro de Carboeiro, Sistema fluvial Ulla-Deza e fervenza do Toxa	9:00 a 20:00 h
TERRAS MÁXICAS DE ÁLVARO CUNQUEIRO: MONDOÑEDO	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Mondoñedo, casco histórico e catedral, Casa Museo de Álvaro Cunqueiro, Fervenza de Tronceda	9:00 a 20:00 h
SERRA DA CAPELADA	ESO e bacharelato	Xeoloxía e paisaxe, tradicións populares, reserva mariña da ría de Cedeira, vila e porto de Cedeira, San Andrés de Teixido, Vixía Herbeira, cabalo galego de monte	9:00 a 20:00 h

RUTA	CURSO	CENTROS DE INTERESE	DURACIÓN
FERROL DE TODOS E TODAS	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Mugardos, Ferrol vello, barrio dos Pescadores, barrio modernista de Madalena, as vellas árbores, xardín didáctico da auga Aquaciencia, Museo da Sociedade Galega de Historia Natural	9:00 a 20:00 h
CASTROS VERDES DO NACEMENTO DO MIÑO	5º e 6º de EP, ESO e bacharelato	Castro galaico romano de Viladonga e Castro de Saa Pedregal de Irimia e Lagoa de Fonmiñá. Vila e igrexa románica de Meira.	9:00 a 20:00 h

1.2.4 Hortas escolares

A horta escolar constitúe un recurso educativo moi importante, dado o potencial de contidos pedagóxicos que se poden chegar a tratar na súa realización.

Na constitución da horta escolar van prevalecer os criterios pedagóxicos sobre os agrícolas. Trátase dunha aula – parcela na que cultivamos a vida natural sen aditivos nocivos. É como un espazo dentro da escola no que imos tratar unha serie de contidos encamiñados a desenvolver as capacidades dos nenos e das nenas.

■ Obxectivos

- Desenvolver as capacidades de investigación e exploración na horta.
- Estimular a capacidade de comunicación e sociabilidade do alumnado do grupo de alumnos e alumnas.

- Fomentar o recoñecemento dos cultivos e sementes.
- Realizar a colleita, completando o proceso, levando cada quen para a súa casa o cultivado.

■ Participantes

- Aulas de educación infantil de 2–3 anos das escolas: A Pardela nos Regos, As Galeras en Bastiagueiro, A Canteira en Perillo e A Braña en Mera.
- Ademais das aulas de infantil de 3 a 5 anos e 1º e 2º de educación primaria dos colexios: Luís Seoane, A Rabadeira, Isidro Parga Pondal, Ramón María del Valle Inclán e Juana de Vega.
- Valorarase a participación de 3º e 4º de educación primaria en función das solicitudes recibidas previamente polos centros educativos.

■ Duración

Realizarase unha sesión de 50 minutos á semana por aula participante.

■ Datas

As sesións celebraranse ao longo de todo o curso escolar.

■ Educadores/as ambientais

Esta actividade está dirixida por educadores especialistas en cultivos hortícolas.

CURSO	CENTROS DE INTERESE	DURACIÓN
AULAS DE 3º, 4º, 5º E 6º DE INFANTIL, E DE 1º E 2º DE PRIMARIA	Sementar, traspasar, coidar, recoller, aprender a cultivar alimentos sans	Sesións de 50 min á semana por aula participante

■ Condicións mínimas para a realización do programa hortas escolares.

- Superficie soleada mínima de 50 m² nunha única parcela cun ancho de arredor 5 m.
- Pendente de menos do 5%.
- Sen árbores grandes no medio, especialmente se son perennes.
- Con espazo para a colocación dun compostoiro e para a habilitación de camiños internos.
- Con acceso próximo a auga para rego.

Ademais deberase ter en conta:

- Contar cun pequeno espazo para poder gardar o material que se usa na horta.
- Ter unha aula/espazo para cando chove poder facer as sesións no interior.
- Acompañamento de profesorado de apoio cos grupos na horta.
- A idade mínima para participar é de 2 anos cumpridos.

1.3 Educación artística

1.3.1 Agora Música! Mostras pedagóxicas da Escola Municipal de Música

Actividade presentada a través dun conto musical facendo coincidir as intensidades do texto coas modulación musicais no que interveñen narrador/a e músico/a en directo.

■ Obxectivos

- Achegar a actividade da EMMO ao alumnado dos colexios públicos do Concello de Oleiros.
- Amosar ao alumnado dos colexios do Concello de Oleiros, os tipos de instrumentos que existen incidindo no seu son.
- Ofrecer unha opción artística a realizar como actividade de lecer do alumnado
- Dar a coñecer ao profesorado a metodoloxía da aula de Música e Movemento.
- Establecer unha relación colaborativa entre a EMMO e os demais centros do Concello de Oleiros.

■ Contidos

- Os instrumentos musicais que se imparten na Escola Municipal de Música de Oleiros, incidindo no seu son e na súa altura –grave ou agudo–.
- Os matices: forte e piano. O crescendo e o decrescendo.

■ Participantes

Alumnado de 4º e 5º de EI, e de 1º e 2º de EP

■ Temporalización

Datas a concertar cos centros participantes. Preferentemente durante o mes de marzo.

■ Duración

45 minutos, en horario lectivo.

■ Lugar

Auditorio do Centro Cultural A Fábrica

1.3.2 Agora Danza! Viaxe á antiga Grecia, do Centro Municipal de Artes Escénicas

O Centro de Artes Escénicas de Oleiros presenta unha proposta educativa e artística especialmente deseñada para centros escolares: un ballet sobre a Antiga Grecia que combina danza, historia e música nunha experiencia única e enriquecedora.

Este espectáculo non é só unha representación escénica, senón unha actividade pedagóxica que busca achegar o alumnado á cultura clásica de forma dinámica e participativa. Ao longo da función, intercalaranse explicacións breves e accesibles sobre:

Mitos, momentos e figuras da mitoloxía grega, homenaxeando a unha civilización que soñou coa beleza e a sabedoría.

Música utilizada no espectáculo, con referencias a estilos, instrumentos e compositores.

Elementos do ballet, incluíndo nocións básicas sobre a linguaxe corporal, a técnica e elementos utilizados nun espectáculo.

Obxectivos

■ Obxectivos

- Aproximar o alumnado á arte da danza como forma de expresión corporal, cultural e emocional.
- Fomentar a sensibilidade artística e o gusto polas artes escénicas, valorando a danza como un medio de comunicación universal.
- Desenvolver a capacidade de observación, atención e gozo estético a través dunha experiencia escénica.

- Achegar o alumnado á cultura da Antiga Grecia mediante unha experiencia artística e educativa.
- Promover a aprendizaxe interdisciplinar combinando historia, música e danza.

■ Contidos

- Mitoloxía grega, historia e cultura da Antiga Grecia
- Música e sonoridade no ballet
- Elementos básicos da Danza Clásica
- Elementos dun espectáculo de Ballet Clásico
- A educación artística e emocional, a través do corpo e o movemento

■ Participantes

Alumnado de 5º e 6º de educación primaria

■ Temporalización

Data a confirmar, posiblemente o 18 de decembro de 2025

■ Duración

Aproximadamente 60 minutos, en horario lectivo

■ Lugar

Auditorio Municipal Gabriel García Márquez. Mera.

2. PROGRAMA DE REFORZO ESCOLAR

2.1 PRAEMO, programa de reforzo e apoio escolar municipal

PRAEMO nace para reforzar as aprendizaxes desenvolvidas nas aulas, e para a promoción de hábitos e actitudes cara ao estudo, incidindo así na prevención do fracaso escolar e na prevención e redución do absentismo escolar.

PRAEMO, ten como finalidade favorecer a igualdade de oportunidades do alumnado pertencente a familias de baixo nivel socioeconómico, traballando co estudiantado participante as habilidades sociais e os valores, así como fortalecendo a súa personalidade.

■ Obxectivos xerais

- Previr o fracaso escolar.
- Apoiar as familias na educación dos seus fillos fóra do horario escolar e ao alumnado, apoiado no avance e desenvolvemento dos seus estudos.
- Promover hábitos e técnicas de estudo, reforzando as aprendizaxes que se levan a cabo na escola.

■ Participantes

Alumnado de primaria e secundaria.

■ Metodoloxía

O programa apóiase en tres puntos fundamentais:

- Resposta educativa adaptada e individualizada.
- Prevención e intervención en condutas anti-educativas e antisociais.
- Prevención, control e seguimento do absentismo escolar.

■ Espazos físicos

A actividade terá lugar nos seguintes lugares e horarios:

	Luns	Martes	Mércores	Xoves	Venres
CENTRO CÍVICO STA CRUZ	EP 17:00-19:00		ESO 18:15-20:15		
CASA DO POBO DE NÓS	EP 17:00-19:00			ESO 18:00-20:00	
CENTRO SOCIAL AVV MAIANCA				EP 17:00-19:00	ESO 17:00-19:00
CASA DA CULTURA DE PERILLO		EP 17:00-19:00			ESO 17:00-19:00

3. PROGRAMACIÓN PARA AS FAMILIAS

3.1 Obradoiros para familias

O Concello pon a disposición das familias unha serie de obradoiros relacionados con diferentes temas. Para o presente curso escolar os obradoiros ofertaranse arredor dos temas e programas seguintes:

■ Educación en valores:

- Obradoiro de mediación
- Obradoiro de educación para a igualdade de xénero
- Obradoiro de educación afectivo-sexual

**Concello de
Oleiros**